

7. ΣΧΕΣΕΙΣ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ – ΔΥΣΗΣ. ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΤΩΝ ΙΤΑΛΙΚΩΝ ΚΤΗΣΕΩΝ

α. Ο ελληνοισμός της Ιταλίας

- ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ → 8ος - 6ος αι. π.Χ.: β' ελληνικός αποικισμός = Έλληνες στη Σικελία και Ν. Ιταλία (Μεγάλη Ελλάδα)
- 7ος - 8ος αι. μ.Χ.: μετοικεσίες Ελλήνων από την Ελλάδα στη Σικελία και Ν. Ιταλία, λόγω σλαβικών επιδρομών
→ □ ενίσχυση ελληνικού στοιχείου στις περιοχές αυτές
- 10ος αι. μ.Χ.: ΑΡΑΒΕΣ → □ κατάκτηση Σικελίας
Αποτελέσματα: - στο Βυζάντιο έμεινε μόνο η Ν. Ιταλία
- οι Σικελιώτες πύκνωσαν το ελληνικό στοιχείο της Ν. Ιταλίας.
- ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΝΟΤΙΑ ΙΤΑΛΙΑ = Συνόρευε προς βορρά με κρατίδια που προσπαθούσαν να κρατήσουν την αυτονομία τους από Βυζαντινούς και Γερμανούς
3 "θέματα": 1) "θέμα" Λογγοβαρδίας   2) "θέμα" Καλαβρίας   3) "θέμα" Λουκανίας

Στην **αρχαιότητα** (8ος - 6ος αι. π.Χ.) οι Έλληνες είχαν δημιουργήσει πολλές αποικίες (β' ελληνικός αποικισμός) στη Σικελία και τη Ν. Ιταλία και γι' αυτό οι περιοχές αυτές ονομάζονταν **Μεγάλη Ελλάς**. Τον **7ο και 8ο αι. μ. Χ.** το ελληνικό στοιχείο ενισχύθηκε με τις μετοικεσίες πληθυσμών από την Ελλάδα, λόγω σλαβικών επιδρομών. Το **10ο αι. οι Άραβες** κατέλαβαν τη Σικελία και γι' αυτό **οι Σικελιώτες μετακινήθηκαν** στη Ν. Ιταλία και πύκνωσαν το ελληνικό στοιχείο της περιοχής. Η **βυζαντινή Ν. Ιταλία** περιλάμβανε τρία "θέματα": 1) της Λογγοβαρδίας, 2) της Καλαβρίας και 3) της Λουκανίας.

β. Η ιταλική πολιτική των Μακεδόνων - σχέσεις με το Γερμανικό Κράτος

- ❖ Δυτική ή ιταλική πολιτική αυτοκρατόρων Μακεδονικής δυναστείας: α) διατήρηση και επέκταση των κτήσεων Ιταλίας
β) απόκρουση Αράβων και Γερμανών

- 1) **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Ζ΄**: - αντάλλαξε πρεσβείες με δυτικούς ηγεμόνες για εξασφάλιση συμμάχων
- ηττήθηκε από τους Άραβες (10ος αι.)
- 2) **ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ**: – έναντι ΑΡΑΒΩΝ = □ αμυντική πολιτική
Συμμαχίες με ιταλούς ηγεμόνες + Βοήθεια από ντόπιο πληθυσμό
– έναντι ΓΕΡΜΑΝΩΝ = σκληρή πολιτική στις διαπραγματεύσεις
απέρριψε τις προτάσεις του ΛΙΟΥΤΠΡΑΝΔΟΥ (πρεσβευτή Όθωνα Α΄)
  - ΟΘΩΝ Α΄: γερμανός ηγεμόνας → ίδρυσε τη Γερμανορωμαϊκή Αυτοκρατορία
    - 951: ανακηρύχθηκε "βασιλεύς της Ιταλίας"
    - 962: στέφθηκε "αυτοκράτωρ των Ρωμαίων" από τον πάπα στη Ρώμη → σκάνδαλο για τους Βυζαντινούς
    - 968: έστειλε τον πρεσβευτή του ΛΙΟΥΤΠΡΑΝΔΟ στην Κων/πολη
Οι προτάσεις του: 1) γάμος του διαδόχου του με βυζαντινή πριγκίπισσα
2) προίκα διαδόχου: οι βυζαντινές κτήσεις στη Ν. Ιταλία**ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ ΦΩΚΑΣ** = □ απέρριψε τις προτάσεις → ΛΙΟΥΤΠΡΑΝΔΟΣ = επέστρεψε άπρακτος στη Δύση
- 3) **ΙΩΑΝΝΗΣ ΤΖΙΜΙΣΚΗΣ**: - συνένωσε τα 3 ιταλικά θέματα και το 975 ίδρυσε το κατεπανάτο Ιταλίας.
  - Ακολούθησε μετριοπαθή πολιτική έναντι των ΓΕΡΜΑΝΩΝ:
  - Επέτρεψε το γάμο της ανεψιάς του ΘΕΟΦΑΝΩΣ με τον ΟΘΩΝΑ Β΄ (διάδοχο Όθωνα Α΄)
  - έμμεση αναγνώριση του Όθωνα Α΄.
  - Οι κτήσεις στη Ν. Ιταλία παρέμειναν στο Βυζάντιο.
  - 972: γάμος ΘΕΟΦΑΝΩΣ με ΟΘΩΝΑ Β΄ → μεγάλη πολιτική και πολιτιστική σημασία

↓
ΘΕΟΦΑΝΩ = φορέας του βυζαντινού πολιτισμού στη Γερμανία
- 4) **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Β΄** = αντιμετώπισε τις εξωτερικές απειλές με βοήθεια των Βενετών και των Πισατών.
παραχώρησε τα πρώτα εμπορικά προνόμια στους Βενετούς
  - μέσα 11ου αι.: ΝΟΡΜΑΝΔΟΙ: κατέκτησαν εδάφη της Ν. Ιταλίας → απειλή για βυζαντινές κτήσεις της Ν. Ιταλίας